

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACȚOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.

Inalta Curte de casație și justiție, s. I : *D. Angheliescu cu Ministerul de Finanțe.*

Idem : *Societatea generală de asigurare Dacia Româna cu Solomon Strul și Catinca I. Nacu.*

Idem, s. II : *N. Furculescu.*

Curtea de apel din Iași, s. I : *Meyer Goldstein cu Moștenitorii lui Pasmantirer, Moritz și Estera Goldstein și Cecilia Goldstein.*

Tribunalul Dorohoi : *Ion Franc, I. C. Ciolac și alții. Informațiuni.*

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 18 Februară 1900

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

D. Angheliescu cu Ministerul de Finanțe

Revisuire. — Căuse pentru cari se cere revisuire. — Acte descoperite în urmă. — Acte declarate în fals. — Dispozițiuni contrarii. — Termen. — (Art. 288, 290 și 296 Pr. civilă).

Este loc la revisuire când se descoperă un act probatoriu care s'a reținut până atunci sau de către chiar partea în favoarea căreia s'a pronunțat judecata, sau printr'o forță majoră.

De asemenea e loc la revisuire dacă judecata s'a pronunțat întemeindu-se pe niște acte cari erau deja declarate false pe când avea loc înfățișarea sau cari s'a recunoscut și declarat false în urma judecării.

2) *Cererea de revisuire contra unei sentințe sau deciziuni care ar cuprinde dispozițiuni contrarii unei alteia, se face în termen de o lună de la primirea copiei dupe sentința sau deciziunea a cărei revisuire se cere.*

Decisiunea 72/900.—Respins recursul făcut de D. Angheliescu contra deciziunii Curței de apel din București, s. I cu No. 106/98, dată în proces cu Ministerul de Finanțe.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier D. Cuculi;

Pe d-nii avocați : P. Borș, Em. Culoglu și B. Cernea în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. N. Niculescu în combateri;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare invocat :

«Violarea art. 290 al. I Pr. civilă. Curtea găsește că decisiunea Curții cu Jurați din Teleorman, care achită pe I. Pencovică, nu constituie un act nou conform art. 290 al. I aplică și interpretează rău acest text de lege».

Vedând decisiunea atacată, din care rezultă că recurentul Angheliescu a fost condamnat prin decisiunea Curții de București din 22 Ianuarie 1897 să despăgubească pe Stat pentru că în calitate de sub casier al județului Teleorman, a înlesnit delapidările preceptorului Pencovică; că în urmă Pencovică, fiind achitat prin decisiunea Curții cu jurați a județului Teleorman din 2 Octombrie 1897 de delapidările ce i se impută, Angheliescu a cerut revisuirea deciziunii care-l condamnă, invocând ca act probator nou în sensul art. 290 al. I Pr. c. decisiunea pronunțată în favoarea lui Pencovică;

Considerând că după art. 290 al. I, e loc la revisuire când se descopere un act probatoriu care s'a reținut până atunci sau de către chiar partea în favoarea căreia s'a pronunțat judecata, sau prin o forță majoră;

Considerând că Curtea declarând prin decisiunea atacată, că art. 290 al. I, nu se poate aplica în specie, între altele, pentru că actul pretins descoperit în urmă nici nu avea ființă în momentul când s'a pronunța, decisiunea a cărei revisuire se cere, departe de a viola art. 290 al. I, a făcut o bună aplicare a aceluși articol;

Asupra motivului al II de casare :

«Violarea art. 290 al. II Pr. civ. Curtea decide că nu ar exista contrarietate de hotăriri între decizia atacată cu revisuire care mă condamnă la despăgubire pentru delapidările săvârșite de I. Pencovică și decizia Curței cu jurați care achită pe I. Pencovică, și declară în mod formal și expres fără ființă, actele pe cari se sprijină decizia Curței de apel atacată cu revisuire pentru a mă osândi la despăgubiri».

Vedând art. 290 al. II, după care e loc la revisuire dacă judecata s'a pronunțat întemeindu-se pe niște acte cari erau deja declarate false pe când avea loc înfățișarea sau cari s'a recunoscut și declarat false în urma judecării;

Considerând că pentru a respinge ca neîntemeiată,

motivul de revisuire invocat în baza acestui articol, Curtea de fond n'a examinat, și nici n'a avut a examina dacă este sau nu vre o contrarietate între decisiunea privitoare pe Anghelescu, și aceia care a achitat pe Pencovicî, ci s'a mărginit a stabili, dupe cum și trebuia să facă, că decisiunea a cărei revisuire se cerea, nu s'a basat pe nici un act care să fi fost declarat fals înaintea fie dupe judecată; că așa fiind motivul invocat cată a se respinge ca neexact și ca neîntemeiat.

Asupra motivului al III de casare :

«Rea aplicare în specie a art. 296 Pr. civilă. Rău se declară tardivă cererea mea de revisuire motivată pe art. 288 al. I, violându-se cu acest chip art. 296 Pr. civilă».

Considerând că cererea de revisuire contra unei sentințe sau decisiunii care ar cuprinde dispozițiunii contrarii unei alteia, încuviințată de art. 288 al. I, se face după art. 296 Pr. civ. în termen de o lună de la primirea copieii sentinței sau decisiunii a cărei revisuire se cere ;

Considerând că Curtea de fond pentru a respinge această cerere ca tardivă, a constatat că ea a fost introdusă șapte luni peste termenul legal, și prin urmare judecând ast-fel, a făcut o bună aplicațiune a art. 288 și 296 ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 18 Ianuarie 1900

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Primăria Brăila cu H. Rănișteanu

Imobile rurale.—Venzător străin și cumpărător cetățean român.— Dacă vânzarea este valabilă.— (Art. 7 din Constituțiune).

Embatic.—Posesiune.—Dovedire.—Martori.— (Art. 8, partea III, cap. I, și art. 2, partea III, cap. II, din Codul Caragea).

1) *Un cetățean român, putend cumpăra imobile rurale în România, puțin importă dacă vânzătorul unui imobil rural a fost străin, căci din momentul ce cumpărătorul este român, prescripțiunile art. 7 al. 5, din Constituțiune sunt respectate.*

2) *Asemănat art. 8, partea III, cap. I din Codul Caragea, proba testimonială fiind admisibilă în toate contestațiunile, o asemenea probă este admisibilă pentru a se dovedi posesiunea unui imobil cu embatic, și prin aceasta nu se violează art. 2, partea III, cap. II din Codul Caragea, de oare ce acest text cerea formarea unui act scris ca mijloc de dovedire, iar nu sub pedeapsă de nulitate*

Decisiunea 37/900.— Respins recursul făcut de Primăria comunei Brăila contra sentinței trib. Brăila cu No. 309/99, dată în proces cu H. Rănișteanu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier C. Oeconomu ;

Pe d-l avocat Fălcoianu în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe intimat în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare în următoarea cuprindere :

«Denaturare de tocmeală, tribunalul afirmând că dreptul de embatic este o locațiune pe un timp mai lung denaturează contractul, de oare-ce embaticul este un drept real de folosință plină și în perpetuitate asupra unui imobil (art. 1415 Cod. civ.) și dar tribunalul a dat o sentință casabilă (art. 37 al. 6. al legei Curței de Casațiune)».

Avend în vedere că tribunalul Brăila constată, prin sentința atacată prin recursul de față, că H. Rănișteanu a dovedit, în instanță, prin o serie de acte de vânzare autentice, dreptul său de embaticar asupra viei din Islaz, ce revendică de la Primăria comunei Brăila ;

Considerând, că în fața acestei constatări de fapt, afirmațiunea tribunalului făcută în treacăt că embaticul ar fi o locațiune mai lungă, chiar eronată fiind, nu poate constitui un motiv îndestulător pentru casarea sentinței date, de oare-ce ea n'a avut nici o înriurire asupra rezultatului acelei sentințe ;

Că, prin urmare, motivul întemeiat pe această împrejurare e nefondat și cată a se respinge.

Asupra motivului II în următoarea cuprindere :

«Și ast-fel fiind, s'a violat și art. 7 § 5, din Constituțiune, după care streinii nu pot dobândi imobile rurale în România prin omisiune esențială comisă de tribunal de a se pronunța dacă Edmond Loebel era sau nu român».

Considerând că tribunalul stabilește că embaticarul revendicant căruia s'a vândut de un Edmond Loebel dreptul de embatic asupra viei în litigiu, e intimatul de ași H. Rănișteanu ;

Că acest H. Rănișteanu fiind cetățean român, împământenit, puțin importă, dacă printre autorii lui, ar fi fost un străin, și anume acel E. Loebel care ia vândut dreptul de embatic, de oare-ce art. 7 al. 5 din Constituțiune ce se pretinde că s'a violat atribue dobândirea imobilelor rurale în România numai Românilor și dorințele sale a fost respectate în persoana lui Rănișteanu, care e cetățean român ;

Că dar și acest motiv cată a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra motivului al III-lea în următoarea cuprindere:

«Violarea art. 2 de la sădire din Codul Caragea prin aceea că tribunalul a admis proba testimonială spre a dovedi embaticul».

Considerând că după art. 8, partea 3-a, capit. I din Codul Caragea proba testimonială este admisibilă în toate contestațiunile ;

Că, în speță, tribunalul a orînduit o cercetare locală prin martori, pentru a se dovedi că autorul H. Rănișteanu a posedat via în litigiu, ca embaticar ;

Că acest lucru se putea încuviința fără violarea art. 2, partea 3-a, capit. 2 din sus și sa lege, de oare-ce Codul Caragea, prin aceste texte cere formarea unui act scris ca mijloc de dovedire, iar nu sub pedeapsă de nulitate ;

Că prin urmare și acest ultim motiv cată a se respinge ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 6 Ianuarie 1900

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Societatea generală de asigurare Dacia-România ou Solomon Strul și Catinca I. Nacu

Poprire.—Act de conservațiune.— Mai mulți creditorii popritori.— Consemnarea sumei, de către cei de al treilea, la casa de depuneri.—Validarea poprirei, de către tribunal, în profitul unui creditor.—Violare de lege.—Casare.—(Art. 455, 459, 460, 461 și 464 Pr. civ.).

Poprirea făcută de către un creditor asupra sumelor datorite debitorului său de către un al treilea, este un act de conservațiune a acelor sume datorite, care are de scop d'a pune, pe debitorul poprit, în pozițiune legală să nu achite sumele sau efectele ce dărește creditorului său urmărit, aceste sume sau efecte având a se distribui de către tribunal, când sunt mai mulți creditorii popritori, între dênșii, în proporție și dupe natura creanțelor lor.

Cel de al treilea, în mâna căruia s'a făcut poprirea, poate, legalmente, depune sumele sau efectele poprite la casa de depuneri și consemnațiunii, de oare-ce această depunere constituie un act eminalemente de conservațiune.

În cazul când cel de al treilea, chemat la validarea poprirei, declară, înaintea tribunalului, că a depus suma la casa de depuneri și consemnațiunii din cauză că acea sumă se află urmărită și de alți creditorii, tribunalul este dator să țină seamă de consemnarea făcută și să nu valideze pur și simplu poprirea făcută de un creditor, înlăturând consemnarea fără să spună de ce, căci în acest cas violează art. 464 din Pr. civilă care dispune că suma poprită profită tuturilor creditorilor, și hotărîrea sa este casabilă.

Decisiunea 34/900. — Casarea sentinței tribunalului Tecuci, cu No. 8/96, în urma recursului făcut de Societatea generală de asigurare «Dacia-România», în proces cu Solomon Strul și Catinca I. Nacu, ca legatară universală a defunctului său soț Ion Nacu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l președinte Gr. Lahovari;

Pe d-l avocat Athanasovicî în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Ioachimovicî în combateri;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare în următoarea cuprindere:

1) «Violarea principiului prevădut de art. 461 Pr. civilă».

2) «Tribunalul violează principiul elementelor de drept, obligând pe Societatea Dacia-România a plăti o datorie deja achitată, Societatea fiind liberată față cu Solomon Strul și cu creditorii acestuia prin con-

semnarea făcută la casa de depuneri sub recipisa No. 47748/95, consemnare făcută ast-fel și în așa condiții în cât constituie un mod de atingere a obligației ce avea Societatea Dacia-România de a plăti o despăgubire lui Solomon Strul».

3) «Rea interpretate a art. 455, 459 și 460 Pr. civilă.

4) «Violarea art. 464 Procedura civilă».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că, Ion Nacu având a lua de la Solomon Strul, cu două cambii, al căror termen de plată expirase, suma de 600 lei, a poprit această sumă în mâinele Direcțiunii Societății de asigurare Dacia-România, recurenta de ași, care datora lui Solomon Strul suma de 3359 lei 39 b. acordată ca daune ivite prin incendiarea unui imobil ce a avut asigurat, judele de ocol, validând poprirea, Societatea a făcut apel și tribunalul prin sentința cu No. 8/96 atacată ași cu recurs, a respins apelul ca nefondat, pe motiv că reprezentantul societății, recunoscând în instanță, că în adevăr Solomon Strul are a lua de la Societate suma de 3359 lei, dar că asupra acestei sume sunt și alte popriti de o valoare mai mare, totuși aceasta nu influențează în nimic asupra poprirei făcută în mod legal de Ion Nacu, reprezentat ași în recurs, prin intimata Catinca Ion Nacu, ca legatară universală a defunctului său soț;

Considerând că din coprinderea textelor de lege, pri-vitoare la poprire în mâna celor d'al treilea, rezultă că poprirea făcută de către un creditor asupra sumelor datorite debitorului său de către un al treilea, este numai un act de conservațiune a acelor sume datorite care are de scop de a pune pe debitorul poprit în pozițiune legală să nu achite sumele sau efectele ce dărește creditorului său urmărit, aceste sume sau efecte având a se distribui de către tribunal, când sunt mai mulți creditorii popritori, între dênșii, în proporție și după natura creanțelor lor; că, de aci rezultă că, cel d'al treilea, în mâna căruia s'a făcut poprirea, poate legalmente depune sumele sau efectele poprite, la casa de depuneri și consemnațiunii, de oare-ce această depunere constituie un act eminalemente de conservațiune și nici un text de lege nu interzice acestei terții persoane, de a depune suma poprită, datorită de dênșea, la casa de consemnațiunii, instituție creată de lege, între alte scopuri și pentru a primi asemenea deposite;

Considerând că ast-fel fiind, instanța de fond, era legalmente obligată, în specie, față cu declarațiunea recurentei că a consemnat suma ce datora creditorului ei, din cauză că se afla urmărită și de alți creditorii, să țină seamă de consemnarea făcută, iar nu să valideze pur și simplu poprirea, înlăturând, fără să spună pentru ce, consemnarea și violând în acest mod art. 464 Pr. civilă care dispune că suma poprită, profită tuturilor creditorilor proporțional cu sumele ce au a lua și după natura creanțelor lor;

Că dar, recursul fiind întemeiat, urmează a se admite ca atare;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI IUSTIȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 26 Ianuarie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

N. C. Furculescu

Ordonanțele judecătorului de instrucțiune.— Dreptul judecătorului de instrucțiune. — Dacă prevenitul poate ataca ordonanța de urmărire sau de neurmărire, cu opoziție la camera de punere sub acuzare și cu recurs decizia camerei.—(Art. 129 și 137 Pr. penală).

Asemănat art. 129 din Pr. penală, judecătorul de instrucțiune are dreptul a declara că nu este cas de urmărire, dacă faptul nu e nici crimă, nici delict, nici contravenție, sau că nu poate fi imputat inculpatului.

Așa dar, judecătorul de instrucțiune are a stabili mai întâi dacă faptul considerat în sine întrunește elementele constitutive ale crimei, delictului sau contravenției, și apoi dacă se poate imputa cui-va, și anume individului urmărit.

Judecătorul de instrucțiune dar, are dreptul a se pronunța și asupra acelor fapte care exclud imputabilitatea, precum sunt faptele de smintire, de forță majoră și de legitimă apărare, și ordonanța sa în această privință, ori care ar fi ea, nu poate fi atacată cu opozițiune, de către inculpat, la camera de punere sub acuzare, și prin urmare, nici deciziunea camerei de punere sub acuzare dată asupra acelei opozițiunii a prevenitului, nu poate fi atacată, de către acesta, cu recurs în casație.

Deciziunea 67/900. — Respins recursul făcut de N. C. Furculescu, contra deciziei camerei de punere sub acuzare a Curței de apel din București No. 236/99.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. P. Petrescu;

Pe d-l procuror asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului;

Pe d-l avocat G. Panu, în combaterea incidentului;

Deliberând,

Având în vedere că se constată că Furculescu urmărit pentru faptul că trăgând la 15 August asupra lui Hristache Popescu din Spătăreii un foc de pușcă încărcată cu glonț, cu intențiune de a-l ucide, însă din împrejurări independente cauzându-i numai răni judele de instrucție al tribunalului Ilfov cab. 2 prin ordonanța No. 132, constată că nu este cas de urmărire penală contra lui Furculescu și aceasta conform art. 57 ca nefiind acesta responsabil de faptul săvârșit.

Că Furculescu făcând opoziție la camera de punere sub acuzare a Curței de apel din București, aceasta prin decizia din 14 Decembrie 1899, a declarat, conf. art. 137, opoziția neadmisibilă;

Considerând că, în genere, conf. art. 129 Pr. pen. judecătorul de instrucție are dreptul a declara că nu este cas de urmărire, dacă faptul nu e nici crimă, nici delict, nici contravențiune, sau că nu poate fi imputat inculpatului; că ast-fel judecătorul are a stabili mai întâi dacă faptul considerat în sine întrunește elementele constitutive, a crimei, a delictului, sau a contravenției și apoi, dacă se poate imputa cuiva și anume

individului urmărit; că dreptul de a stabili și imputabilitatea e clar și formal indicat prin textul art. 129 care nu reproduce în această privință textul art. 128 Pr. pen. frances, «ou qu'il n'existe aucune charge contre l'inculpé» și că dar judecătorul de instrucție are dreptul a se pronunța asupra acelor fapte care exclud imputabilitatea, precum sunt faptele de smintire, de forță majoră și de legitimă apărare;

Că dreptul judecătorului de instrucție de a se pronunța și asupra imputabilității se întemeiază și pe considerația că nu e suficient a stabili dacă un fapt în sine e crimă, delict și contravenție, ci și dacă este cine-va care să fie răspunzător a-l fi săvârșit, și nu poate fi responsabilitate dacă precum în deosebii, în speță, este stabilit faptul de smintire în persoana recurentului care a săvârșit fapta penală;

Considerând că de altmintrelea dreptul judecătorului de instrucție de a se pronunța asupra imputabilității, nu formează obiectul unei îndoeli, nici chiar în teoria sa practică franceză, și cea-ce se discută, e numai dacă judecătorul de instrucție are dreptul a se pronunța asupra faptului de scuză, ceea-ce e inutil a se mai discuta, nefiind vorba de o cauză de scuză;

Considerând că, însă în orî care cas recurentul contra ordonanței judelei de instrucție n'are dreptul d'a face opoziție la camera de punere sub acuzare, nefiind nici una din cauzele pentru care art. 137 acordă unui prevenit dreptul de a face opoziție la camera de punere sub acuzare;

Că prin urmare nu este opoziție la camera de punere sub acuzare, nu poate fi recurs;

Considerând că preocupările recurentului, că declararea de iresponsabilitate din cauza smintirii, ar putea în relațiile civile să-i vatăme, acestea nu sunt motive pentru admiterea unui recurs neadmisibil.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția I

Audiența de la 9 Noembrie 1899

Președenția D-lui I. Th. BURADA, Prim-Președinte

Deciziunea comercială No. 21

Meier Goldstein cu Moștenitorii lui Pasmantirer, Moritz și Estera Goldstein și Cecilia Goldstein.

Apel.— Hotăriri preparatorii. — Când sunt supuse apelului.— (Art. 159, 160, 316 și 323 Pr. civ.).

Autoritatea lucrului judecat.— Hotăriri ce au caracter de lucru definitiv judecat.— Hotăriri ce se pronunță asupra unor măsuri provisorii de censervare, cum ar fi sequestrul.— Dacă constituie lucru definitiv judecat.

Prescripțiune. — Prescripțiunea prevăzută de art. 949 din Cod Comercial. — Când se aplică. — Societate.

1) De și, în regulă generală, hotăririle preparatorii date de judecătorii primei instanțe nu pot fi atacate cu apel de cât odată cu hotărirea asupra fondului, totuși, atunci când prima instanță, fără a judeca întregul proces, dă însă o declarațiune asupra unui drept contestat, cum ar fi când s'ar pronunța asupra excepțiunii lucrului judecat sau a prescripției, respingând aceste excepțiuni, propuse de una din părțile litigante, această hotărire este definitivă pentru prima instanță, numai poate reveni asupra ei, și

decî, poate fi atacată cu apel înainte de a se da hotărîrea asupra fondului chiar.

Când însă prima instanță suspendă judecarea fondului cauzei până când instanța de apel se va pronunța asupra apelului făcut în contra hotărîrei ce a respins excepțiunile de lucru judecat și de prescripție, acest jurnal de suspendare fiind o simplă măsură de administrațiune interioară a justiției, nu poate fi atacat cu apel.

2) Presumpțiunea de adevăr rezultând dintr'o hotărîre judecătorească se referă la drepturile cari au făcut obiectul contestațiunei dintre părțile litigante și în privința cărora dispozitivul sentinței conține o declarațiune explicită sau implinită, iar nici cum la faptele pe cari judecătorii le constată prin considerantele hotărîrei lor, căci judecătorul este chemat nu a afirma sau a nega fapte, ci a declara existența sau neexistența drepturilor reclamate și contestate.

De aci rezultă că numai acele hotărîri cari conțin o declarațiune de drepturi au autoritatea lucrului judecat, nu și acele hotărîri cari decid luarea unor măsuri provisorii de conservare, și cari, prin natura lor, rămân fără influență, asupra judecății ulterioare privitoare la existența sau neexistența drepturilor, adică asupra fondului procesului.

Ast-fel, hotărîrea care admite sau respinge o cerere de sequestru, ori cât de categorice ar fi motivele ei în afirmarea sau negarea unor fapte, nu constituie lucru judecat asupra drepturilor derivând din acele fapte, și a căror recunoaștere rămâne rezervată pentru instanța sesizată de procesul principal.

3) Prescripțiunea de cinci ani prevăzută de art. 949 din Codul comercial fiind o excepțiune de la regula de drept comun, aplicațiunea ei urmează a fi limitată strict la cazul anume prevăzut prin acel text, text din care rezultă că această prescripțiune este stabilită de legiuitor ca o măsură de protecțiune specială în favoarea exclusivă a raporturilor cari derivă dintr'o tovărășie formal constituită.

S'au ascultat: d-nii avocați Cristofor și V. Sculy Logotetides din partea apelanților Moștenitori Pasmantirer asupra inadmisibilității apelului făcut de Meyer Goldstein și asupra admisibilității apelului moștenitorilor, iar d-nii avocați Gh. Nicolescu, V. Dimitriu și Goldenthal în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra apelurilor interjectate de Meyer Goldstein, contra sentinței trib. Iași, secția comercială No. 6392 din 18 Dec. 1898, prin care se respinge excepțiunile de lucru judecat și de prescripțiunii propuse de Goldstein în contra reclamațiunei moștenitorilor Pasmantirer și de Feiga Pasmantirer personal și ca tutrice a minorilor Iosef, Debora Clarfeld, Reisel Șmilovici, Arnold Pasmantirer, Estera Goldstein, Moritz Pasmantirer și Cecilia Goldstein, contra jurnalului ordinar trib. No. 788 din 9 Februarie 1899, prin care se ordonă suspendarea cercetării mai departe a procesului până după tranșarea în instanța de apel a excepțiunilor de mai sus, apeluri declarate conexe prin procesul verbal No. 434 din 11 Febr. 1899;

Curtea în majoritate,

Considerând că la regula generală stabilită de art. 316 Pr. civ., art. 323 din acelaș Codice aduce o singură excepțiune privitoare la hotărîrile preparatorii a-

dică la acele definite de art. 159, și care potrivit disp. art. 160, nu leagă pe judecătorii cari le-au pronunțat; că din alăturarea acestor texte cu articolele corespunzătoare din legile franceze și geneveze rezultă că legiuitorul român a cuprins sub denumirea de hotărîre preparatorie și hotărîrile așa zise interlocutorii din procedura franceză; că a merge mai departe și a pretinde că excepțiunea din art. 323 coprinde ori-ce hotărîre care nu desvestește pe primii judecători de întreaga cauză, este a adăoga ceva la textul legii, este a da citatei dispozițiuni o extensiune pe care nici termenii, nici spiritul legii n'o justifică;

Că, în special, atunci când prima instanță, fără a judeca întregul proces, dă totuși o declarațiune asupra unui drept contestat, când nu judecă un mijloc de apărare care dacă s'ar admite, ar absorbi fondul procesului, precum este în specie excepția lucrului judecat sau a prescripției, hotărîrea în asemenea caz leagă instanța care o pronunță, constituie pentru ea lucrul judecat, o desvestește în mod definitiv de cercetarea acelui drept sau acelui mijloc, și decî, această hotărîre ne intrând în categoria hotărîrilor preparatorii prevăzute de art. 159, 160 și 323, rămâne supusă apelului conform regulei generale din art. 316; că așa fiind și în specie, hotărîrea No. 6392 din 18 Decembrie 1898 prin care tribunalul de prima instanță respinge excepțiunile de lucru judecat și de prescripție propuse de pârât, fiind o hotărîre definitivă, apelul interjectat de Meyer Goldstein contra acestei hotărîri este admisibil;

Considerând că jurnalul din 9 Februarie 1899 prin care tribunalul de prima instanță a suspendat judecarea cauzei până după judecarea în apel a excepțiunilor de lucru judecat și de prescripția propusă de pârât, constituie nu un refuz de a judeca, precum s'a pretins, de oare-ce tribunalul s'a mărginit în realitate de a amâna judecarea mai departe a cauzei, până după judecarea unui apel care se află deja introdus și care putea să zădărnicească judecarea fondului, ci o simplă măsură provizorie de administrațiune interioară a justiției, măsură care nu constituie o hotărîre propriu zisă, necum o hotărîre definitivă, și care prin urmare nu poate să fie supusă apelului;

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate, fiind d-l prim-președinte I. Th. Burada și d-l consilier E. Donici cu deosibită părere, decide: respinge apelurile făcute contra jurnalului de suspendare a trib. comercial Iași, s. II, No. 788 din 9 Februarie 1899, și admite în princip apelul lui Meyer Goldstein făcut contra jurnalului trib. comercial Iași, s. II, No. 6392 din 18 Decembrie 1898; după care:

S'au ascultat: d-nii avocați T. Stelian, Gh. Nicolescu, V. Dimitriu și Goldenthal în desvoltarea motivelor apelantului Meyer Goldstein, iar d-nii avocați Cristofor și V. Sculy Logotetides în combateri;

Curtea deliberând,

Asupra mijlocului întemeiat pe autoritatea lucrului judecat ce ar rezulta din decisiunea comercială a Curței din Iași, s. II, No. 12 din 17 Iunie 1898 prin care s'a respins cererea moștenitorilor Pasmantirer de a se aplica un sequestru judecătorec pe averea de tovărășie ce se pretindea că se deține de Goldstein;

Adoptând motivele din sentința dată de primii judecători; și

Considerând că presumpțiunea de adevăr rezultând dintr'o hotărîre judecătorească se referă la drepturile care au făcut obiectul contestațiunii dintre părțile litigante și în privința cărora dispozitivul sentinței conține o declarațiune explicită sau împlinită, iar nici cum la faptele pe care judecătorii le constată prin considerentele hotărîreii lor; căci, în adevăr, judecătorul este chemat nu a afirma sau a nega fapte ci a declara existența sau neexistența drepturilor reclamate și contestate;

Că de aci rezultă că numai acele hotărîri care conține o declarațiune de drepturi, au autoritatea lucrului judecat; că atunci când în mod accesoriu judecata e solicitată de a se pronunța asupra unei măsuri provizorie de conservare a unor drepturi cari fac obiectul unei reclamațiuni principale, hotărîrea ce o pronunță, constituind un act de jurisdicțiune grațioasă și păstrând acest caracter chiar atunci când e dată în urma ascultăreii părților, rămâne de prin natura ei fără influență asupra judecății ulterioare privitoare la existența sau neexistența drepturilor, adică asupra fondului procesului; că dacă în sprijinirea sau în combaterea unei atare măsuri de conservare, părțile expun și invocă faptele din care derivă raporturile lor de drepturi, judecătorii nu apreciază acele fapte și nu le pot aprecia de cât cu privire la obiectul cererii, adică întru cât ele justifică sau nu măsura de conservare cerută, iar nici cum cu privire la recunoașterea raporturilor de drepturi dintre părți, raporturi cari fac obiectul procesului principal; că deci, motivele hotărîreii care admite sau respinge o cerere de sequestru ori cât de categorice ar fi ele în afirmarea sau negarea unor fapte, nu constituie lucrul judecat asupra drepturilor derivând din acele fapte și a căror recunoaștere rămâne rezervată pentru instanța sesizată de procesul principal.

Asupra mîjlocului întemeiat pe prescripțiune, fie de zece ani conform dreptului comun în materie comercială, fie de cinci ani potrivit dispozițiunii excepționale din art. 949 Cod comercial;

Considerând că din actele înfățișate și în special din actul de soluțiune intervenit la 28 Februarie 1892 între Feiga Pasmantirer și Meyer Goldstein, se constată că de la data morții defunctului Pasmantirer și până la încheierea citatului act de soluțiune, asociațiunea ce exista între Goldstein și defunctul, a fost prelungită și reînviată prin diferitele acte încheiate de acesta cu veduva defunctului Pasmantirer, numa copiilor săi minori; că în aceste reînviări s'au coprins nu numai porțiunile de moștenire venite în usufruct veduvei, ci și porțiunile venite fiilor moștenitori ai defunctului Pasmantirer, porțiunii a căror repartizare se vede făcută prin actul de soluțiune din 28 Februarie 1892; că de aci rezultă că până la această dată, a existat între Goldstein pe de o parte și toți moștenitorii defunctului Pasmantirer pe de altă parte un raport contractual în puterea căruia Goldstein era însărcinat de a conduce comerțul în care erau angajate interesele moștenitorilor; că ori-care ar fi natura și denumirea juridică a acestui raport, el n'a încetat de cât la 1892 și numai de la această dată s'a

născut pentru moștenitorii Pasmantirer dreptul de a cere socoteală de conducerea comerțului comun și deci numai de la această dată dreptul s'a putut prescrie; că, prin urmare, prescripțiunea de 10 ani nu poate fi invocată; că nici prescripțiunea de 5 ani stabilită de art. 949 Cod comercial nu este aplicabilă în specie;

Că, în adevăr, această dispozițiune constituind o excepțiune de la regula de drept comun, aplicațiunea ei urmează a fi limitată strict la cazul anume prevăzut prin text; că din termenii citatului articol reese clar că prescripțiunea de 5 ani e stabilită de legiuitor ca o măsură de protecțiune specială în favoarea exclusivă a raporturilor care derivă dintre tovărășia formal constituită; că raporturile dintre Goldstein și moștenitorii Pasmantirer ne avînd acest caracter, dupe cum nu se contestă, ele rămân supuse prescripțiunii ordinare de 10 ani;

Pentru aceste considerente, redactate de d. consilier M. B. Cantacuzen, Curtea în majoritate, respinge apelul lui Meyer Goldstein, etc.

(ss) M. B. Cantacuzen, Al Gh. Hinna, Th. Crivăț.

Osebită părere

În privința admiterii în principiu a apelului interjectat de Meyer Goldstein, contra jurnalului trib. Iași, secțiua comercială No. 6392 din 18 Decembrie 1898, prin care i se respinge excepțiunile a lucrului judecat și de prescripțiune;

Avînd în vedere că prin art. 323 din Pr. civ. se dispune că contra hotărîrilor preparatorii nu se poate forma apel de cât, odată cu hotărîrea asupra fondului;

Considerând că prin hotărîri preparatorii trebuie a se înțelege acele hotărîri, pe cari judecătorul este chemat a da asupra diferitelor incidente ce se ivesc în cursul procesului și cari sunt de natură să a pune obstacol la judecarea imediată a fondului, sau a aduce o lumină asupra acelei judecăți;

Considerând că ori-ce distincțiunii între aceste diferite hotărîri pentru a recunoaște în privința unora dintre ele dreptul de apel înainte de darea hotărîreii asupra fondului nu este bazat pe nici un text de lege mai cu seamă că dacă comparăm art. 323 cu art. 451 din Procedura franceză pe care legiuitorul nostru l'a avut în vedere, constatăm că pe când legiuitorul francez în citatul articol prevede alte reguli pentru hotărîrile preparatorii proprii zise și altele pentru hotărîrile interlocutorii, legiuitorul român, ne mai făcînd asemenea distincțiune, arată în de ajuns că a vrut să le înlătore cu totul;

Considerând că intențiunea legiuitorului român, de a nu face deosebire între diferitele hotărîri preparatorii mai reese încă din compararea art. 323 Pr. c. cu art. 307 din Procedura geneveză, pe care de asemenea legiuitorul român a avut în vedere la redactarea Codicelui de procedură civilă, în care se înlătură de asemenea distincțiunea dintre hotărîrile preparatorii și interlocutorii, ast-fel că în privința lor, apelul nu este de cât odată cu fondul, legiuitorul genevez însă exceptează de la această regulă, pe acele hotărîri care au admis o probă sau o instrucțiune într'un cas în care legea o prohibă. Această dispozițiune ne fiind introdusă

în legea română este o dovadă și mai mult că nu s'a vroit a se recunoaște în privința acestor hotărâri dreptul de apel separat de fond ;

Considerând de asemenea că dacă comparăm art. 316 din Pr. civ. cu art. 303 din Procedura geneveză după care este tradus, vedem că în acest articol se spune că se va putea face apel contra tuturor hotărârilor date de tribunalele inferioare în cauzele și asupra *incidentelor*, despre care nu pot decide de cât în prima instanță, pe când în art. 316 român cuvântul *incidente* este lăsat la o parte ; că și din această împrejurare reese încă și mai învederat intențiunea legiuitorului român de a nu face distincțiune în privința diferitelor hotărâri preparatorii ;

Având în vedere că ast-fel apelul lui Mayer Goldstein fiind inadmisibil, suntem de părere a se respinge.

În fond asupra mijlocului întemeiat pe prescripțiune :

Având în vedere că apelații mai invoacă prescripțiunea scurtă de 5 ani prevăzută în art. 949 din Cod comercial, de oare-ce de la 28 Februarie 1892 când s'a încheiat actul de desfacerea tovarășiei și până la intențarea acțiunii a trecut acest laps de timp ;

Având în vedere că contra acestei prescripții se opune că nici contractul primordial al tovarășiei și nici actele întocmite pentru continuarea comerțului până la 1892 nu au fost așezate pe bazele publicității după cum cere citatul articol 949, și că prescripțiunea de cinci ani fiind stabilită de legiuitor ca o măsură de protecție specială în favoarea exclusivă a raporturilor care derivă dintr'o tovarășie formal constituită, nu ar fi aplicabilă în specie ;

Considerând că legiuitorul voind a favorisa formarea societăților acordă prescripțiunea de cinci ani asociațiilor pentru ca nesiguranța despre rezultatul operațiilor sociale să nu-i atingă un timp prea îndelungat ;

Considerând că acordând această favoare asociațiilor era natural ca legiuitorul să apere și pe cei de al treilea ce ar contracta cu societatea, și mijlocul de apărare l'a găsit tocmai în publicațiunile ce trebuiesc formal făcute, căci cât timp publicațiunile nu sunt legal făcute, terții au facultatea sa de a considera societatea ca existentă sa de a-i tăgădui această existență, numai de la publicațiune societatea e regulat constituită *erga omnes* ;

Considerând că raporturile dintre asociații fiind aceleași ori tovarășia este formal publicată, ori nu ; Nu este nici un rezon de a admite că legiuitorul prin art. 949 Cod com. ar fi vrut a restrânge aplicațiunea prescripțiunii de cinci ani și în privința asociațiilor numai la societățile a căror act constitutiv ar fi fost formal publicat ;

Ast-fel dar, suntem de părere că acțiunea fiind prescrisă este loc a se admite apelul și a se respinge reclamațiunea lui Pasmantirer.

(ss) I. Th. Barada, Eug. Donici.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DORHOI

Audiența de la 16 Noembrie 1899

Președinția D-lui I. ARONOVICI, Președinte

Jurnalul No. . . .

Aplicarea articolului 151 din Pr. civilă.—Dacă o dată aplicat față cu o parte litigantă, mai trebuie aplicat și față cu persoana căreia acea parte i-a cedat drepturile sale.—Dacă o dată aplicat față de un tutore, mai trebuie aplicat și față cu noul tutore ce a înlocuit pe vechiul tutore.

O dată ce articolul 151 din Procedura civilă a fost aplicat într'o afacere, prin lipsa fie a unuia din reclamanți, fie a unuia din intimați, nu mai poate fi aplicat din nou când fie unul din reclamanți, fie unul din părți cedându-și dreptul său în litigiu, sau proprietatea ce face obiectul litigiului, cesionarul, citat în locul cedentului, lipsește de la înfățișare, căci în asemenea cas, cesionarul, este un continuator al persoanei cedentului, ast-fel că cea ce se putea opune autorului său se poate opune și lui.

Tot această soluțiune are loc și în cazul când în proces figurează minori, ast-fel că dacă s'a aplicat o dată art. 151 față și de epitrop, prin schimbarea epitropului și înlocuirea lui cu o altă persoană nu se poate aplica din nou art. 151 Pr. civ., căci față cu interesele minorilor, acest articol a fost aplicat o dată și diferiții epitropi reprezintă una și aceeași persoană juridică, a nevârșnicilor de sub epitropia lor.

Tribunalul,

Având în vedere că d-l Ioan Franc este un cumpărător al moșiei Hudeștii Mari de la d-l Ioan C. Ciolac ; că în această calitate să esplică rolul său în acest proces ; că el este un continuator a persoanei lui I. C. Ciolac autorul său în ce privește imobilul cumpărat, așa fiind *juridicește vorbind*, persoana lui Ioan Franc și I. C. Ciolac este una și aceeași în ce privește imobilul în chestiune și de oare-ce art. 151 Pr. civ. s'au aplicat odată față cu autorul său, el, numai poate fi aplicat încă odată, de oare-ce persoana lui Ioan Franc și a lui I. C. Ciolac formând cum s'a zis mai sus una și aceeași persoană, au același interes, Franc nu este de cât un *ayant cause cu titlu particular* a lui I. C. Ciolac, că cea ce se opune autorului său, se opune și lui, că, el a intrat în toate drepturile și datoriile autorului său, și după cum din cauza absenței autorului său nu se putea cere încă odată aplicarea art. 151 Pr. civilă, nefiind în proces persoane juridice noi introduse, asemenea nici din cauza absenței d-lui Franc, nu se poate cere aceasta, căci alt-fel ar fi că lui Franc să i se recunoască mai multe drepturi de cât autorului său ; aceeași soluțiune are loc și în cazul când d. ex. în un proces figurează un epitrop, dacă s'a aplicat odată art. 151 Pr. c. față și cu epitropul, prin schimbarea epitropului și înlocuirea lui cu o altă persoană nu se poate aplica din nou art. 151 Pr. c., căci față cu interesele minorilor art. 151 Pr. c. a fost aplicat odată și diferiții epitropi reprezintă una și aceeași persoană juridică a nevârșnicilor de sub epitropia sa.

A admite opiniunea contrară, ar face iluzorie jude-

cata acțiunii, a prelungi la infinit, căci, până la termenul viitor d. Franc, sau altă parte din proces nu ar avea de cât să-și vîndă dreptul său altuia și să vină în locu-î *Sou ayant cause* și să ceară din nou aplicarea art. 151 Pr. c. și prin urmare o nouă amânare, *la noul termen, nimic nu oprește urmarea aceleasi proceduri* cu un alt *ayant cause* și așa mai departe, așa că judecata ar deveni imposibilă prin faptul prelungirei; asemenea și cu schimbarea epitropilor a acelor nevrâsnici, de câte ori nevrâsnicii s'ar schimba epitropii de atâtea ori ar trebui să se aplice art. 151 Pr. c. ceia ce ar fi o piramidală eroare de drept. In sensul acestei soluțiuni să se vadă *Aubry et Rau* vol. 8, § 769, pagina 373. Procedura civilă de Chebapei volumul I, pagina 312, § 138 care nu face de cât traduce m. m. s. m. p. pe *Aubry et Rau* în locul citat. Laurent tom. 20, § 98.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător Negrescu, tribunalul, în majoritate, găsește că nu e loc a se aplica art. 151 Pr. civilă fiind deja aplicat și prin urmare soluția ce se va da nu e supusă opozițiunii din partea ver unei părți.

Deci, în majoritate, respinge incidentul pentru aplicarea art. 151 Pr. civ.

(ss) A. Negrescu, C. Radovici.

Osebită opinie

Subscrisul, președintele trib. Dorohoi, difer de opinia majorității, în ce privește aplicarea art. 151 Pr. c. pentru lipsa intimatului I. Franc: Intimatul I. Franc, cumpărând de la Ioan C. Ciolac o parte din moșia Hudești Mari pe când instanța era deja pendentă, d-sa nu e de cât un succesori cu titlu particular și deci nu poate fi reprezentat de autor în acțiunile judecate față cu un terțiu, după transmiterea dreptului acestui din urmă de proprietate.

Prin urmare, d. I. Franc fiind pentru prima oară introdus în instanță, e o persoană străină de litigiu, nu i s'a comunicat nici copie de pe reclamație și nici se constată a fi fost pus în curent cu procedura acestei cauze, până în momentul citării sale; Căci presupunând că tot intimatul I. Ciolac ar fi fost citat în urma înstreinării imobilului său nu mai rămâne îndoială că hotărîrea definitivă pronunțată în aceste condițiuni contra vînzătorului, ar fi pentru cumpărătorul posterior *un res inter alios judicata*. De aci urmează că intimatul I. Franc fiind pentru prima oară citat, trebuie să beneficieze de aplicarea art. 151 Pr. civ. altmîntrelea ar fi privat de dreptul de opoziție pe care-l acordă legea în mod general tutuilor părților litigante.

Președinte (s) C. Aronovici.

INFORMAȚIUNI

Bilete de favoare. Biletele de intrare ce directorii de teatru trimit la diare se consideră, cel puțin de către directorii de teatru, ca bilete de favoare, adică o grație ce se face diariștilor de a-î primi în teatru fără să plătească.

Un tribunal din Belgia s'a însărcinat însă să spună directorilor de teatru că cuvîntul «favoare», în speță, este rău întrebunțat.

Biletele ce un director de teatru trimite diarelor, în schimbul anunțurilor teatrale ce diarele publică, trebuie să fie considerate ca o plată, nu ca un dar.

Directorul unui diar din Mons, în schimbul inserțiunilor teatrale ce publică în diarul său, primea pentru fie-care seară de reprezentație câte o lojă de benuar de la teatrul din localitate.

Cât-va timp în urma deschiderii stagiunii teatrale și a începerii reprezentațiunilor, directorul teatrului nemulțumit de criticul teatral al diarului, nu a mai trimis diarului loja ci două staluri. Directorul diarului a refuzat stalurile și a făcut proces directorului teatrului.

Tribunalul a decis că învoiala, făcînd lege între părți, nu putea fi schimbată în timpul stagiunii teatrale începută, «căci, zice hotărîrea tribunalului, *nu se poate presupune că un critic de artă să-și înstrăineze libertatea sa, independența sa, și să-și vîndă condeiu...*».

Hotărîrea tribunalului belgian este foarte bună, și ar fi bine ca și direcțiunea teatrului nostru național și a opereii româno-babiloniană să mediteze mult asupra ei spre a nu se mai espune să retragă cum s'a întîmplat, biletele de intrare diarelor ce nu laudă fără rezervă tot ce face acea direcțiune.

Cu începere de Joi 9 c. vom publica o serie de articole explicative la noua lege a timbrului, de către primul nostru redactor D-l I. N. Cesărescu asupra tutuilor dificultăților ivite de la aplicarea legii până azi ca și asupra câtor-va texte puțin precise, precum și asupra unor lacune ce s'au strecurat în lege, fie în cât privește perceperea taxelor asupra diferitelor acte, fie în privința citațiunilor, chitanțelor de primire și proceselor verbale de predare a acestor citațiuni, înaintea Tribunalului ca și la judecătoriele de ocoale.

A apărut :

CURS DE STENOGRAFIE

Nou metod pentru a învăța stenografia fără profesor

de

I. N. Harezeanu

Stenograf la Senat

Prețul 3 lei. De vînzare la Tipografia F. Göbl și la autor la Senat.